SANDA MISIRANŢU

OBSERVAŢII PRIVIND REGULILE DE PUNCTUAŢIE APLICABILE CONSTRUCŢIILOR DIN LIMBA RUSĂ REALIZATE CU CONJUNCŢIA *КАК* „CA”

0. Potrivit *Dicţionarului limbii ruse* al lui S. I. Ojegov (1975; cca 57 000 de cuvinte), cuvântul rusesc *как* înregistrează următoarele valori: 1. adverb interogativ şi relativ (/Как вы поживаете?/Cum o duceţi?/; /Как это случилось?/Cum s-a întâmplat asta?/; /Забыл, как это делается./Am uitat cum se face asta./); 2. adverb interogativ (/Как давно это было?/Cât de demult a fost asta?/; 3. adverb determinativ (/Удивительно как красиво./Uimitor ce frumos e./; /Как хорошо здесь./Ce bine e aici./; /Как я рад!/Ce bucuros sunt!/); 4. particulă – folosită pentru a exprima mirarea (/Как! ты опять здесь!/Cum! Iar eşti aici?/); 5. particulă – folosită în stilul oral al limbii, cu verbe de aspect perfectiv, pentru a exprima caracterul instantaneu al acţiunii (/Она как закричит!/Ce-o să ţipe!/); 6. conjuncţie comparativă cu sensul de *la fel ca* (/Белый как снег./Alb ca zăpada./; /Такой же, как прежде./Acelaşi, ca înainte./); 7. conjuncţie utilizată cu sensul de *în calitate de* (/Советую как друг./Te sfătuiesc ca prieten./); 8. conjuncţie utilizată în componenţa structurilor introductive şi a propoziţiilor (/Как говорят./Cum se spune./; /Как например./Ca de exemplu./); 9. conjuncţie – arată raporturile temporale dintre regent şi subordonată (/Как вспомнишь, страшно становится./Cum îţi aminteşti, te îngrozeşti./; /Прошёл год, как мы виделись./A trecut un an de când ne-am văzut.); 10. conjuncţie utilizată cu cuvinte şi expresii negative şi interogative (/Больше некому, как тебе./ N-am cui, decât ţie./)[1].

0.1. În cele ce urmează, restrângem analiza la construcţiile în care *как* este conjuncţie, întrucât aici intervin aspectele legate de punctuaţie pe care le-am anunţat în titlul lucrării. La nivel sintactic, constatăm diversitatea construcţiilor care au în componenţă conjuncţia *как*: subordonate explicative, temporale, comparative, de mod (în acest caz, *как* nu este conjuncţie, ci cuvânt conjuncţional), construcţii intercalate, construcţii comparative, construcţii apoziţionale, construcţii cu sensul de *în calitate de*.

Spre deosebire de explicative, de temporale şi de construcţiile intercalate, unde aşezarea virgulelor nu presupune vreo dificultate, nu la fel stau lucrurile în cazul celorlalte structuri (vezi *infra*).

0.2. În continuare, ne propunem o inventariere a situaţiilor în care construcţiile ruseşti realizate cu conjuncţia *как* sunt sau nu precedate de virgulă, traducându-le, totodată, în limba română, cu scopul de a evidenţia asemănările şi/sau diferenţele dintre cele două limbi.

[1] În afară de aceste exemple (pe care le-am preluat şi le-am însoţit de traducerea în limba română), *Dicţionarul* prezintă structuri şi expresii în componenţa cărora intră cuvântul care ne interesează, care însă nu fac obiectul analizei de faţă.

BDD-V665 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:03 UTC)

0.3. Dintre conjuncţiile comparative din limba rusă (*как*, *словно*, *будто*, *точно*), *как* prezintă cele mai mari dificultăţi când este vorba de utilizarea semnelor de punctuaţie. Cum se întâmplă adesea, aspectele legate de punctuaţie sunt problematice şi pentru vorbitorul nativ, însă, în această lucrare, ne propunem o abordare a subiectului prin prisma dificultăţilor cu care se confruntă studentul-filolog care studiază rusa ca limbă străină[2].

1. În limba rusă, se pune virgulă:

1.1. în faţa construcţiei comparative realizate cu *как*:

/Он дрожал**, как лист.**/ – /Tremura **ca o frunză.**/;

1.2. în cazul în care construcţia comparativă este precedată de un cuvânt corelativ de tipul *такой*, *так (же)*:

/Он был **таким же красивым, как мать.**/ – /El era **la fel de frumos ca mama** (lui)./;

/Книга **так же интересна, как фильм.**/ – /Cartea e **la fel de interesantă ca filmul.**/;

1.3. în cazul în care conjuncţia *как* intră în construcţii asemănătoare ca funcţie cu introductivele (de tipul *как правило – ca/de regulă*, *как например – ca/de exemplu*, *как всегда – ca întotdeauna*, *как обычно – ca de obicei*, *как прежде – ca înainte*, *как сейчас – ca acum*):

/Друзья**, как всегда,** встретились в парке./ – /Prietenii, ca întotdeauna, s-au întâlnit în parc./;

1.4. în cazul în care construcţia este alcătuită din „как + и” (*как и – ca şi*):

/Утром**, как и вечером,** ребёнок смеялся во сне./ – /Dimineaţa, ca şi seara, copilul râdea în somn./

/Ему**, как и матери,** нравилась музыка./ – /Lui, **ca şi mamei**, îi plăcea muzica./;

1.5. în cazul în care conjuncţia *как* intră în construcţii de tipul *не кто иной, как...* (*nimeni altcineva decât...*), *не что иное, как...* (*nimic altceva decât...*):

/Это не кто иной**, как мой брат**./ – /Nu e (nimeni) altcineva decât fratele meu./;

/Это не что иное**, как хорошая шутка**./ – /Nu e (nimic) altceva decât o glumă bună./;

1.6. în cazul în care conjuncţia *как* intră în componenţa apoziţiei, având sens cauzal; în astfel de situaţii, conjuncţia poate fi înlocuită prin *будучи* (*fiind*) sau printr-o subordonată cauzală):

/Он**, как воспитанный человек**, проводил гостей до машины./ – /El, **ca un om educat**, i-a condus pe musafiri până la maşină./;

[2] În cadrul cursului de *Limba rusă contemporană. Sintaxă*, cuprins în *Planul de învăţământ* al specializării rusă (anul III) de la Facultatea de Litere a Universităţii „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca.

BDD-V665 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:03 UTC)

1.7. în cazul în care conjuncţia *как* introduce o subordonată (indiferent de tipul acesteia):

/Я слушала**, как поют птицы**./ – /Ascultam **cum cântă păsările**./.

2. În limba rusă, nu se pune virgulă:

2.1. când construcţia cu conjuncţia *как* poate fi înlocuită cu *в качестве* (*în calitate de*):

/Он ей нравится **как художник**./ – /Ea îl place **ca pictor**./;

2.2. când construcţia cu conjuncţia *как* are funcţia sintactică de complement circumstanţial (în acest caz, putând fi înlocuită printr-un adverb sau printr-un substantiv la cazul instrumental):

/Он поступил **как женщина** (*по-женски* – adverb)./ – /El a procedat **ca o femeie**./;

/Дорога извивалась **как лента** (*лентой* – formă de instrumental)./ – /Drumul şerpuia **ca o panglică**./;

2.3. când construcţia cu conjuncţia *как* are valoare frazeologică:

/alb ca spuma laptelui/ – / **белый как молоко**/; /flămând ca un lup (ca un câine)/ – / **голодный как волк (как собака)**/; /roşu ca racul/ – / **красный как рак** /; /necesar ca aerul/ – / **нужен как воздух** /; /încăpăţânat ca un măgar/ – / **упрям как осёл** /; /a zbura ca o săgeată/ – / **лететь как стрела** /; /a şti ca pe propriile buzunare/ – / **знать как свои пять пальцев** /; /a cădea ca secerat/ – / **упасть как подкошенный** /; /a sta ca pe ace/ – / **сидеть как на иголках** /; /a se risipi ca un fum/ – / **развеяться как дым**/;

2.4. când construcţia are funcţie de identificare, de precizare:

/Мне нравится Чехов **как драматург**./ – / Îmi place Cehov **ca dramaturg**. /;

2.5. când propoziţia din care s-ar decupa construcţia cu *как* nu ar avea înţeles, nu ar avea un caracter finit:

/Он ведёт себя **как ребёнок**./ – /Se poartă **ca un copil**./;

2.6. când conjuncţia *как* aflată între subiect şi predicat s-ar elimina şi, în locul ei, ar apărea linia de pauză:

/Расстояние **как долгий перерыв**./ – /Distanţa e **ca o lungă pauză**.// Расстояние – **долгий перерыв**./ – /Distanţa – **o pauză lungă**./;

2.7. când construcţia comparativă e precedată fie de negaţia *не*, fie de unul dintre cuvintele *совершенно* (*perfect, absolut*), *почти* (*aproape*), *совсем* (*cu totul, total*), *именно* (*anume*), *точь-в-точь* (*exact, întocmai*):

/Вы поступаете **не как другие родители**./ – /Procedaţi **nu ca alţi părinţi**./; /Руки у него **точь-в-точь как у матери**./ – /El are mâinile **exact ca mama (lui)**./;

BDD-V665 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:03 UTC)

2.8. când construcţia este alcătuită din structuri de tipul *как можно* (*cum se poate*), *как нельзя* (*cum nu se poate*) + gradul comparativ al adjectivului sau adverbului:

/Я постараюсь поступить **как можно лучше**./ – /Mă voi strădui să procedez **cât se poate mai bine**./;

2.9. când conjuncţia *как* este parte a conjuncţiei duble *как и..., так и...* (*atât ca..., precum şi ca...*):

/Она заботится **как и о своих детей, так и о чужих**./ – /Ea are grijă **atât de copiii ei, cât şi de cei străini**./.

3. Traducerea în limba română a contextelor în care au fost prezentate regulile de punctuaţie din limba rusă a avut şi scopul didactic de a fixa aceste reguli, prin analogie sau prin diferenţiere, raportarea la limba română dovedindu-se un bun punct de sprijin: experienţa noastră de până acum probează faptul că studenţii îşi însuşesc regulile care funcţionează în limba străină orientându-se şi după modelul lingvistic din limba maternă (de multe ori chiar ei sunt cei care conchid – *e la fel ca în română*... sau dimpotrivă...).

3.1. În completarea celor de mai sus, precizăm şi faptul că această conjuncţie subordonatoare (*как – ca*), având sensul de *в качестве* (*în calitate de*) are un statut aparte: se utilizează doar la nivel propoziţional, intermediind relaţionarea unor componente ce seamănă, ca structură, cu îmbinarea de cuvinte:

Его пригласили **как друга**./ A fost invitat **ca prieten**.

3.2. De asemenea, spre deosebire de limba română, în rusă, construcţia cu conjuncţia *как* poate fi înlocuită cu construcţii în cazurile genitiv sau instrumental:

Его пригласили **в качестве друга**./ A fost invitat **în calitate de prieten**. // Его пригласили **другом**./ A fost invitat **ca prieten**.

3.3. Această construcţie cu sensul de *в качестве* (*în calitate de*) nu trebuie însă confundată cu apoziţia realizată cu conjuncţia „как”:

Он пришёл **как друг** (*в качестве друга*)./ A venit ca prieten (*în calitate de prieten*).

Он**, как друг,** пришёл (*будучи другом, он должен был прийти*)./ El, fiindu-mi prieten, a venit. După cum se poate observa, punctuaţia are un rol hotărâtor: în cazul apoziţiei construite cu „как”, este obligatorie izolarea prin virgule.

3.4. Vom reţine şi faptul că nu se pune virgulă atunci când, prin intermediul construcţiei, *se identifică*, *se precizează*, dar se pune atunci când *se compară*:

/Я люблю тебя**, как сестра**/ – /Te iubesc ca o soră/; /Я тебе скажу это **как сестра**./ – /Îţi spun asta **ca soră**./. Dacă introduce, suplimentar, o nuanţă cauzală, construcţia se va izola, prin virgulă, şi atunci când are funcţie de identificare: /**Как родители,** мы должны говорить правду./ – /**Ca părinţi,** trebuie să spunem adevărul./.

BDD-V665 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:03 UTC)

4. Indiferent de tipul şi de structura lor (vezi *supra*), punctuaţia construcţiilor realizate cu ajutorul conjuncţiei *как* este clar reglementată, factorul *subiectivitate* fiind cu desăvârşire exclus.

AVREVIERI BIBLIOGRAFICE. SURSE

Бабайцева–Максимов = В. В. Бабайцева, Л. Ю. Максимов, *Современный русский язык. Синтаксис. Пунктуация*, Москва, 1981.
Валгина 2000 Н. С. Валгина, *Синтаксис современного русского языка*, Москва, 2000.
Дудников 1990 = А. В. Дудников, *Современный русский язык*, Москва, 1990.
Золотова 2001 = Г. А. Золотова, *Коммуникативные аспекты русского синтаксиса*, Москва, 2001.
Ожегов 1975 = С. И. Ожегов, *Словарь русского языка*. Издание десятое, стереотипное. Под редакцией [...] Н. Ю. Шведовой, Издательство Советская энциклопедия, Москва, 1975.
Рахманова–Суздальцева 1997 = Л. И. Рахманова, В. Н. Суздальцева, *Современный русский язык*, Москва, 1997.
Сиротинина 1980 = О. Б. Сиротинина, *Лекции по синтаксису русского языка*, Москва, 1980.
Тестелец 2001 = Я. Г. Тестелец, *Введение в общий синтаксис*, Москва, 2001.

SURSE WEB (ACCESATE ÎN SEPTEMBRIE 2014)**:**

http://best-language.ru/zapjataja-pered-kak-stavitsja
http://best-language.ru/zapjataja-pered-kak-ne-stavitsja
http://www.gramota.ru/class/coach/punct/45_183
http://orthographia.ru/punctum_uk.php?rid=169
http://www.portal-slovo.ru/philology/37391.php
http://rus.1september.ru/article.php?ID=200203107
http://russkiy-na-5.ru/articles/471

REMARQUES SUR LES REGLES DE PONCTUATION APPLICABLES AUX STRUCTURES DE LA LANGUE RUSSE, CONSTITUEES A L'AIDE DE LA CONJONCTION „*КАК*" 'QUE, COMME, COMMENT'

(*Résumé*)

Dans notre intervention, nous nous proposons de dresser un bref inventaire des situations dans lesquelles les constructions de la langue russe, constituées à l'aide de la conjonction „*как*" 'que, comme, comment', exigent ou non l'emploi de la virgule. Les séquences de cette langue seront accompagnées d'une traduction en roumain, ayant comme objectif d'évidencier les similitudes et les différences entre les deux langues précisées.

Cuvinte-cheie: *reguli de punctuaţie, limba rusă, conjuncţia kak 'ca', virgulă.*
Keywords: *regles de ponctuation, la langue russe, la conjonction „как" 'que, comme, comment', virgule*.

Universitatea „Babeş-Bolyai"
Facultatea de Litere
Cluj-Napoca, str. Horea, 31
misiriantusanda@yahoo.com

BDD-V665 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:03 UTC)